

Posudek na bakalářskou práci Simony Vydržalové

Název práce: *Symbol v pohledu liturgie a analytické psychologie C. G. Junga: Pokus o interpretaci křtu jakožto symbolu*

Bakalářská práce Simony Vydržalové obsahuje celkem 56 stran včetně bibliografických údajů. Je rozdělena na dvě hlavní části: *I. Symbol z pohledu liturgie a analytické psychologie C. G. Junga* a *II. Práce se symbolem imaginativně-intuitivní metodou: manifestováno na křtu*. Těmto dvěma hlavními částím předchází *Úvod* a samozřejmě následuje *Závěr*. Práci doprovází bibliografie obsahující 30 položek.

Co se týče formální stránky práce, splňuje všechny nutné parametry: systematicky uspořádaná osnova, zpracovaný poznámkový aparát a abecedně rozčleněná použitá literatura. Je třeba se také zmínit o psaném projevu Simony Vydržalové. Jazyk, kterým píše, je v mnohém nezvyklý, tedy přinejmenším pro bakalářskou práci. Snažila se pravděpodobně jít v Jungových větných šlápějích a vyjadřovat se metaforicky či poeticky, což je na jedné straně nosné, přihlédneme-li k tématu práce, avšak na straně druhé se v jejím hladkém a kulatém toku slov ztrácí věcnost, jasná argumentace a částečně i smysl. Dovolím si pouze poznamenat, že otevřenou otázkou zde zůstává, a tato skutečnost se netýká pouze Simony Vydržalové, zda není nutné zpřístupnit akademii různorodějším formám psaného projevu.

Obsahová stránka práce Simony Vydržalové, kterou nelze zcela oddělit od stylu, v kterém je napsaná, je příliš mnohovrstevnatá a často je těžké najít jednotící linii a smysl samotné výpovědi. Záměrem studentky byla, jak sama předesílá v úvodu práce, snaha o možnou existenci náboženské a psychologické řeči o symbolu v dialogickém vztahu (str.5). Je si vědoma toho, že náboženská a psychologická řeč se různí termíny a vyjadřováním, ale přesto je chce vedle sebe nechat zaznít, "interpretovat za sledování podobností a souzvuků" (str.6). Metoda korelace teologie a psychologie může být velmi přínosná, a zejména (post)-moderní teologie v mnohém čerpá např. z psychoanalýzy, ale je nutné znát dané pojmosloví, a to právě proto, že se různí. Teprve potom může "zaznít", vydat užitek.

V teoretické části náboženskou, přesněji teologickou řeč o symbolu má v její práci zastupovat především František Kunetka a psychologickou řeč o symbolu zastupuje především Carl Gustav Jung. Ačkoli druhá podkapitola nese název *Pojetí*

symbolu v liturgii, zejména dle Kunetky, zaznívají zde nakonec především hlasy mnoha dalších teologů zabývajících se symboly např. protestantských (Tillich) až po pravoslavné (Clemént). Autorka vychází pouze z jedné Kunetkovi monografie, což ji plně nemůže objasnit Kunetkovu pozici. Autorka spíše čerpá z této knihy některé dílčí informace. Z toho vyplývá i její nepřesná práce s prameny. Pokud Kunetka sám cituje některého autora, např. E. Cassirera, je třeba uvést, že se nejedná o výraz samotného Kunetky, i když jej sám zastává (str.11/pozn.6). Také je nutné si uvědomit, že symbolická teologie jednotlivých teologů a filozofů se liší a nelze jejich přístupy samovolně mísit. Bylo by zapotřebí nejprve charakterizovat jejich symbolickou teologii anebo, v tomto případě ještě lépe, držet se teologie symbolu Františka Kunetky. Autorka se pravděpodobně snažila o co nejširší definici symbolu v liturgii a svátostech, a to v základním doslovném významu jako "spojení" a posléze jako symbolu náboženského. Tento projekt sám o sobě by byl velmi rozsáhlý a takto stručně podaný by vyžadoval větší jasnot. Z celé této části se tak stává *pêle-mêle* různých autorů a přístupů. Druhá podkapitola teoretické části charakterizuje symbol v díle C.G. Junga. Zde je zřejmé, že studentčina znalost tématu je hlubší a zpracování je jasnější.

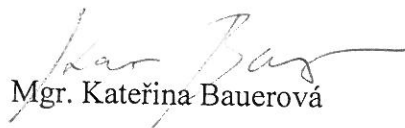
Druhou hlavní část své práce, kterou autorka označuje za praktickou, nazývá *Práce se symbolem imaginativně-intuitivní metodou: manifestováno na křtu*. V této části se snaží, jak již název vypovídá, imaginativně-intuitivní metodou, pracovat s jedním konkrétním křesťanským symbolem (svátostí), a to křtem. Autorka neuvádí důvod, proč si vybírá pro tuto část práce právě křest, což je zároveň jednou z mých doplňujících otázek k obhajobě její práce. Z hlediska teologie jsou některé autorčiny důrazy přínosné, jako např. zdůrazňování dynamicity a procesovosti svátosti křtu (str.25-26), který se tak v jejím podání nestává jednorázovou událostí, ale je začleněn do celku lidského života a stává se událostí otevřenou. Takové pojetí překonává tomistické instrumentální pojetí svátostí i s jeho terminologií příčinnosti. Nebo vyzdvižením původního řeckého významu *mystérion* ve vztahu ke svátostem, a to v původním kultickém smyslu, kdy má věřící účast na spáse při kultickém slavení křtu a eucharistie. V tomto pojetí se pak těsněji ukazuje vztah mezi Kristovým velikonočním tajemstvím a svátostmi. Tyto aspekty se však velmi snadno ztrácí v záplavě slov a příliš vzletných větných konstrukcích, a tak nakonec mnohdy pozbývají smyslu. Stežejní kapitolou praktické části se pro autorku stává pokus o výklad předobrazů křtu ve vztahu k individuálnímu procesu dle Junga. Jako mýtické příběhy, které mají

podobu vyprávění, jí poskytují materiál pro jejich interpretaci jako psychických procesů. Autorka se snaží hledat spojitost mezi náboženským děním a psychickými jevy. Prospěšnost tohoto díla je neoddiskutovatelná.

Celkově se domnívám, že téma, které si studentka zvolila, je obtížné, neboť vyžaduje studium a znalost dvou oborů s příslušnou terminologií a dále schopnost jejich komparace. Závěr autorčiny práce se proto svou první částí stává "svátostí smíření" s výčtem mnohých studentčinych prohřešků, nedodělků a slabostí. Takové jednání je zajisté bohulibé, ale v tomto případě by bylo lepší sjednat nápravu předem. Na druhé straně poznání vlastních slabostí a nedodělků může být krokem k nápravě následné, a zde odcituji samotnou autorku, důležité je "být si vědom" (str.52).

Oceňuji záměr Simony Vydržalové o hledání dialogu mezi teologií a psychologií a snahu o znovuoobjevování pojmu symbol, který se stává jedním z možných východisek (sakramentální) teologie v postmoderní době. Také soustředěnost na subjekt a jeho psychické projevy je v teologii čím dál více směrodatný. Práci Simony Vydržalové tudíž doporučuji k obhajobě s návrhem na hodnocení D.

Dne 22. 2. 2007

Mgr. Kateřina Bauerová